

Llei qualificada del règim electoral i del referèndum, de data 3 de setembre de 1993

Exposició de motius

La modificació del sistema electoral era una necessitat sentida pel poble andorrà. La Constitució recentment aprovada, li ha donat una resposta satisfactòria, tot combinant els aspectes tradicionals, tan arrelats, de representació parroquial amb les innovacions que aprofundeixen el sentit democràtic de les institucions i les adequen als temps actuals.

D'aquesta forma la Constitució obliga a un canvi legislatiu i anuncia una llei qualificada per al règim electoral i per als referèndums. Aquesta llei qualificada, és a dir, aprovada per una majoria superior a l'ordinària, és la que ara es presenta. Es compleix, així la disposició transitòria primera de la Constitució i se substitueix i es deroga la Llei Electoral, adoptada pel Consell General de les Valls l'any 1987.

La creació de dos tipus de circumscripcions electorals, unes de parroquials i una altra nacional, ha comportat modificacions sensibles en el sistema electoral, combinant criteris de representació majoritaris i criteris proporcionals. Ha estat voluntat del legislador que aquesta combinació possibilités alhora l'adequada fidelitat a la voluntat de l'elector i l'estabilitat de les institucions, impedit la proliferació de fraccionaments partidistes excessius que fessin difícil l'existència d'unes majories de govern sòlides.

Aquesta voluntat política s'ha acompanyat de les millores tècniques que, com la revisió semestral del cens electoral o la regulació del procediment contenciós, garanteixen millor el dret a votar dels ciutadans. La regulació d'unes incompatibilitats ben definides contribueix també a l'equilibri entre les institucions i la societat.

Pel que respecta al referèndum, s'ha distingit entre el de reforma constitucional i el consultiu, diferenciant la proclamació dels resultats dels seus efectes. Les eleccions comunals han estat també objecte d'una nova regulació.

El Consell General, que ha portat a terme la tasca de redacció de la Constitució, entén que

amb l'aprovació de la Llei Qualificada del Règim Electoral i del Referèndum no ha fet res més que avançar un altre pas en el mandat constitucional que li donaren els ciutadans.

Títol I. Disposicions generals

Capítol primer. El dret de sufragi

Article 1

1. El sufragi és universal, lliure, igual, directe i secret.
2. El dret de sufragi correspon a tots els andorrans, majors d'edat, amb ple ús dels seus drets civils i polítics i no sotmesos a cap causa d'incapacitat prevista per la llei.

Capítol segon. Les llistes electorals

Article 2

Podran exercitar el dret a votar en les eleccions els andorrans que, gaudint del dret de sufragi segons la legislació vigent, figurin nominalment inscrits en la llista electoral de la Parròquia del seu domicili o del seu origen, en la data en què la referida llista quedarà completada.

Article 3

1. Les llistes electorals són permanents. La seva elaboració correspon als Comuns, que les actualitzaran i publicaran semestralment.
2. Les eleccions i referèndums s'efectuen segons l'última llista publicada, amb les modificacions previstes per la llei.

Article 4

Els registres electorals contindran, junt amb el nom i cognoms de l'elector, la seva edat, lloc de naixement i domicili, així com el col·legi electoral i la mesa on li correspondria votar, si n'hi hagués més d'una a la Parròquia.

Article 5

1. Les dades electorals formen un registre que es conservarà als arxius del Comú.
2. Els Comuns organitzaran per mitjans informàtics una còpia del registre electoral que, als efectes previstos en aquesta llei, estarà a disposició del Consell General i del Govern, si la sol·liciten.
3. Les candidatures a les eleccions del Consell General o a les comunals tenen dret a obtenir gratuïtament una còpia de les llistes electorals de la circumscripció corresponent, en la qual

només figurarà el nom, cognoms i l'adreça dels electors.

Article 6

1. Els Comuns inscriuran en la llista electoral de cada Parròquia els andorrans que estiguin donats d'alta en el seu cens de població i que compleixin els requisits a què es refereix l'article primer.

2. Els andorrans que figurin inscrits en el cens de població i en la llista electoral d'una Parròquia, i que hi causin baixa com a residents per haver fixat llur residència a l'estranger, continuaran inscrits en la llista electoral d'aquella Parròquia, a menys que l'interessat exerciti l'opció prevista en l'article 7.

3. Els andorrans residents a l'estranger que no estiguin inscrits en la llista electoral de cap Parròquia, podran sol·licitar la seva inscripció a la Parròquia d'origen, d'acord amb les disposicions de l'article 7.

Article 7

1. Tot elector inscrit en les llistes electorals de la seva Parròquia de residència pot optar per canviar-se a les de la seva Parròquia d'origen. S'entendrà per Parròquia d'origen la de residència dels pares en el moment de néixer o ésser adoptat l'elector o, quan faci el cas, la de residència de la darrera generació d'ascendents andorrans de l'elector.

2. Els andorrans que hagin adquirit aquesta nacionalitat per matrimoni podran exercir el mateix dret d'opció per la Parròquia d'origen del seu cònjuge en el mateix moment que aquest o bé, posteriorment.

Article 8

1. Tots els Comuns publicaran al seu tauler d'edictes la llista provisional d'electors els dies 30 de març i 30 de setembre de cada any. Cada Comú confeccionarà la llista segons els antecedents i les dades que tingui al seu abast i corregirà els errors i omissions que hi observi, bo i procurant que sigui el més completa possible.

2. Els Comuns hi inscriuran d'ofici totes les persones que hagin obtingut el dret a votar a la Parròquia des de l'anterior publicació de les llistes electorals i n'eliminaran el nom de les que l'hagin perdut.

3. Els Comuns incorporaran a la llista, d'ofici, i en un annex diferenciat, totes les persones que, sense necessitat de fer cap expedient, podrien

exercir el dret a votar si fossin majors d'edat i arribessin a aquesta majoria d'edat al llarg dels propers sis mesos, indicant-ne la data a partir de la qual es podria fer efectiu el dret a votar.

Article 9

1. L'opció prevista en l'article 7 podrà exercitar-se sol·licitant el canvi en les llistes durant els primers tres mesos després de cada publicació de les llistes electorals. L'interessat demanarà al Comú de la seva Parròquia d'origen que l'inscrigui en les seves llistes i aportarà a aquest efecte la documentació que acrediti el seu dret.

2. Un cop inscrit a la Parròquia d'origen, no podrà demanar una altra vegada el canvi per tornar a la de residència, encara que en fos una altra, fins passades dues consultes electorals com a mínim i, així, successivament.

3. Cada any, i no més tard dels dies 15 de març i 15 de setembre, els Comuns s'adreçaran mútuament la llista dels electors que hagin demanat i obtingut l'exercici de l'opció contemplada en aquest article, a fi que siguin donats de baixa, només a efectes electorals, en llur Parròquia de residència.

Article 10

1. La persona que es consideri amb dret a votar i no sigui inscrita en la llista provisional d'electors, podrà demanar la seva inscripció al Comú dins el termini de 15 dies naturals, havent de formular aquesta petició per escrit i aportarà la documentació que cregui oportuna.

2. Tot elector podrà impugnar, sol o juntament amb d'altres, el dret a figurar en la llista electoral de la persona o persones que, al seu entendre, no tinguin dret al vot, o no en tinguin a la Parròquia on figurin inscrits. A aquest efecte, haurà de formular la corresponent impugnació al Comú, en el mateix termini del paràgraf anterior.

Article 11

Els Comuns examinaran les peticions rebudes i s'hi pronunciaran dins el termini de 8 dies naturals, i inclouran o exclouran de la llista electoral els noms corresponents; tot seguit, en publicaran una relació complementària al tauler d'edictes i decretaran les demandes acceptades i també les desestimades, amb la motivació que correspongui segons el seu criteri. Aquestes llistes tindran el caràcter de definitives, sota reserva d'allò que s'estipula en els articles següents.

Article 12

1. Contra les decisions dels Comuns, incloent o excloent alguna persona de la llista electoral, els interessats podran interposar recurs davant els Tribunals dins els 8 dies naturals següents a la publicació de les llistes definitives.

2. Si el recurs es fonamenta en la lesió d'un dret fonamental es regularà pel procediment urgent i preferent previst en la Constitució.

Article 13

Els Comuns, immediatament a la recepció d'una sentència ferma reconeixent o denegant el dret a votar a alguna persona, modificarà en conseqüència les llistes electorals definitives, produint-se els efectes oportuns en ordre a la realització de la votació.

Article 14

La resolució de qualsevol expedient sobre adquisició de la nacionalitat andorrana, no donarà dret als interessats a fer-se inscriure en la llista electoral fins a la següent revisió d'ofici semestral.

Capítol tercer. Les candidatures

Article 15

Són elegibles tots els andorrans, majors d'edat, en el ple ús dels seus drets civils i polítics, inscrits en les llistes electorals i que no estiguin sotmesos a cap causa d'inelegibilitat.

Article 16

1. Són inelegibles amb caràcter general:

- a) els Magistrats del Tribunal Constitucional.
- b) els membres del Consell Superior de la Justícia.
- c) els Batlles i Magistrats i els membres del Ministeri Fiscal en actiu.

2. Les causes d'inelegibilitat de l'apartat anterior ho són també d'incompatibilitat.

3. Així mateix, els Consellers Generals i els membres del Govern són inelegibles en les eleccions comunals i els membres del Comú són inelegibles en les eleccions al Consell General si prèviament no han dimitit del seu càrrec.

4. Són també inelegibles els condemnats per sentència ferma a pena privativa de llibertat, durant el temps de la seva durada.

Article 17

1. L'exercici de la funció pública per part de funcionaris en actiu o de persones contractades és incompatible amb l'exercici de qualsevol càrrec electiu de l'Administració a la qual es trobin adscrits.

2. Reglamentàriament es preveurà un sistema d'excedències al qual hauran d'acollir-se forçosament aquells funcionaris que accedeixin a un càrrec d'elecció pública que tingui remuneració en concepte de salari.

Article 18

Ningú podrà ésser a la vegada candidat en dues o més candidatures en la mateixa elecció. Tampoc es podrà ésser candidat simultàniament al Consell General i al Comú en el cas que l'elecció es realitzés en el mateix dia.

Article 19

1. Els candidats hauran de signar la seva acceptació per formar part d'una candidatura. Sense el compliment d'aquest requisit la candidatura no serà vàlida.

2. Serà nul·la qualsevol candidatura en la qual figurin més candidats que càrrecs a proveir, i les incompletes.

Article 20

1. Cap candidatura serà vàlida si no és presentada pel 0,5% del cens electoral parroquial o nacional, segons la circumscripció i, en qualsevol cas, per no menys de deu presentadors.

2. Cada presentador només podrà firmar una sola candidatura. Per a la verificació i recompte de les signatures, s'eliminaran aquelles que poguessin estar repetides.

Article 21

A l'efecte del càlcul previst en l'article 20.1, convocades eleccions al Consell General o convocat referèndum, els Comuns notificaran immediatament al Govern el nombre d'electors inscrits en les respectives llistes electorals.

Article 22

1. La presentació de les candidatures es farà per escrit, bo i completant un imprès que facilitarà el Govern, i personalment per dos, com a mínim, dels signants de la candidatura, els quals certificaran, per declaració jurada o per promesa, que totes les firmes dels presentadors són verídiques, sota la seva responsabilitat. Les

firmes il·legibles hauran de reproduir-se, a sota de cada una, amb caràcters de lletra llegibles.

2. La presentació s'efectua davant del Comú per a les candidatures en circumscripció parroquial i davant del Govern per aquelles de circumscripció nacional, dins el termini de set dies naturals a comptar de la convocatòria de les eleccions. Els respectius secretaris n'acusaran la recepció amb el vist-i-plau del Cap de Govern o del Cònsol, segons el cas.

Article 23

Els dos primers signants de la candidatura assumiran la representació legal d'aquesta a tots els efectes.

Article 24

1. La verificació, proclamació i publicació de les candidatures s'efectua pel Comú per a aquelles d'àmbit parroquial i pel Govern per a les d'àmbit nacional, per tot el dia següent a l'acabament del termini de presentació.

2. Si en l'acte de verificació s'observés l'existència d'errors subsanables en la composició o presentació d'alguna o d'algunes de les candidatures, es comunicaria als seus representants legals per a la seva rectificació en el termini de dos dies.

Article 25

Els grups d'electors que donin suport a alguna opció en el referèndum tenen la mateixa consideració legal que les candidatures i estan sotmesos als mateixos requisits de presentació de signatures que aquelles.

Article 26

1. Els candidats i els representants legals de les candidatures poden presentar recurs, en el termini de 24 hores, per a la denegació o proclamació d'alguna d'elles.

2. La resolució judicial, que haurà de dictar-se en els dos dies següents a la interposició del recurs, té caràcter ferm.

3. Excepcionalment, els recursos fonamentats en la lesió d'un dret fonamental es substancien en dues instàncies, en el termini de 48 hores, entenent-se complerts a tots el efectes els requisits de la Constitució.

Article 27

Donat cas que algun candidat perdés el dret a presentar-se per sentència ferma, comunicada al Cap de Govern o als Comuns, segons

correspongui, per tot el dia anterior al fixat per a les eleccions, serà reemplaçat en les votacions pel següent candidat en les llistes o pel substitut legal, en cas d'haver-n'hi, sense necessitat de modificació de les paperetes.

Capítol quart. La campanya electoral

Article 28

Una vegada convocades les eleccions o el referèndum, el Govern fixarà la durada del període de campanya electoral que no podrà ésser inferior a deu dies ni superior a quinze.

Article 29

1. Els cartells de propaganda electoral només podran ésser col·locats en espais que amb aquest ús exclusiu siguin reservats pels Comuns. Amb aquesta finalitat, els Comuns destinaran un espai igual a cada candidatura, vàlidament proclamada.

2. Fora d'aquests espais no podrà utilitzar-se la via pública per fixar-hi cartells, banderoles, adhesius o objectes similars.

Article 30

El Govern, amb l'antelació suficient, farà arribar a tots els electors al seu domicili censal, un sobre que contindrà les "professions de fe" de les diferents candidatures. Totes elles tindran un tractament idèntic en la documentació inclosa i en la seva presentació.

Article 31

1. En els mitjans de comunicació públics, les diferents candidatures disposaran d'un espai d'igual duració per exposar els seus programes.

2. El Govern, mitjançant Decret, fixarà la duració dels espais de ràdio i televisió pública que corresponen a les candidatures nacionals i parroquials. En qualsevol cas, el temps atorgat a les candidatures parroquials no serà superior a un terç del temps atorgat a les candidatures nacionals.

Article 32

Els Comuns posaran a disposició de les candidatures, amb criteris d'igualtat, els centres públics per poder realitzar reunions electorals.

Article 33

El Govern habilitarà els medis personals, materials i econòmics necessaris per al correcte desenvolupament de la campanya electoral i de

les eleccions i vetllarà pel bon funcionament del procés en general, sense perjudici de les competències específiques assignades per la Constitució i per la present llei als Comuns.

Capítol cinquè. De les condicions del vot

Article 34

El vot s'efectua personalment o per dipòsit judicial.

Article 35

1. La votació per dipòsit judicial serà vàlida si s'ha lliurat amb el sobre i les paperetes oficials davant del Batlle entre el segon dia posterior a la proclamació de les candidatures i el dia anterior a la celebració de les votacions.
2. El dipòsit davant del Batlle s'haurà de fer pel propi elector que faci ús d'aquest dret, sense poder-ho delegar en cap altra persona.
3. L'elector recollirà les paperetes a la corresponent Casa Comuna. Els sobres, de les característiques expressades en l'art. 39.2, seran custodiats pels Batlles a qui el Govern els n'haurà fet arribar en nombre suficient. Finalitzada l'elecció, els sobres restants seran retornats al Govern.
4. Els Batlles faran arribar els vots que els hagin estat lliurats als Presidents de les corresponents meses electorals. Aquests vots seran introduïts a l'urna a l'iniciar-se la jornada electoral, anotant-se el nom de l'elector als efectes de l'art. 42.2.

Article 36

1. Les eleccions s'efectuen a cada Parròquia a la Casa Comuna. Això no obstant, si la dispersió geogràfica o el nombre d'habitants ho aconsellen, els Comuns podran organitzar més d'un col·legi electoral.
2. En cada col·legi electoral els Comuns poden organitzar una o més meses electorals, en les quals es distribuïran els electors per ordre alfabètic per facilitar la votació.
3. Donat cas que en una Parròquia hi hagués més d'un col·legi electoral o més d'una mesa, el Comú, al publicar les llistes electorals o per altres procediments, farà públic on li correspon votar a cada elector.

Article 37

1. Totes les votacions es faran en diumenge.
2. El col·legi electoral s'obrirà per a la votació a les nou del matí i es tancarà a les set de la

tarda, podent votar totes les persones que en aquesta hora estiguessin dins la sala.

3. Totes les persones amb dret a votar podran absentar-se del seu lloc de treball durant dues hores per tal de poder fer efectiu el seu vot. Aquesta absència serà remunerada i obligatòria per a qui ho sol·liciti, i no podrà comportar cap conseqüència laboral.

Article 38

1. A cada col·legi electoral es constituïran les meses corresponents, formades com a mínim per dos membres del Comú i pels interventors. Les meses seran presidides pels membres del Comú per ordre protocol·lari.
2. Cadascun dels grups d'electors que hagi presentat una candidatura podrà designar, d'entre ells, dos interventors i dos suplents. La designació serà comunicada al President de la mesa pels representants legals de la candidatura abans de l'obertura del col·legi.

Article 39

1. Totes les paperetes electorals hauran d'ésser de la mateixa forma, mida, color i gramatge de paper en tots els col·legis electorals. Aquestes característiques seran fixades pel Govern.
2. El Govern també prepararà uns sobres, iguals per a tot el Principat, opacs, marcats amb segells o altres senyals que facin impossible o molt difícil la seva substitució, dels quals en repartirà a cada Comú la quantitat suficient en relació amb el nombre d'electors inscrits en les llistes electorals. Els sobres restants seran retornats al Govern, el qual en farà un inventari a la seva recepció.
3. A l'efecte del paràgraf anterior, els Comuns comunicaran al Govern el nombre d'inscrits en les llistes electorals definitives.

Article 40

A partir del segon dia posterior a la proclamació definitiva de les candidatures, les paperetes electorals estaran a disposició dels electors, a cada Casa Comuna, en les hores habituals de despatx al públic, fins el dia de les eleccions.

Article 41

Al local on tindran lloc les votacions hi haurà una o més cabines aïlladores, degudament il·luminades, amb una taula o escriptori damunt de la qual hi haurà un nombre suficient de paperetes de cada candidatura proclamada, i d'altres en blanc.

Article 42

1. Quan entri a votar, l'elector, prèviament identificat, rebrà del President de la mesa un o més sobres, segons l'elecció; es retirarà obligatòriament a una de les cabines aïlladores i, allí, completament sol i sense ésser vist per ningú, hi ficarà la papereta o les paperetes del seu grat. Després, amb l'autorització del President de la mesa, els introduirà a l'urna o a les urnes que correspongui.

2. Un membre de la mesa portarà un recompte del nombre d'electors que exercitin el seu dret a votar i n'anotará el nom i els cognoms.

Article 43

1. Quan hagin votat tots els electors que ho desitgin, d'acord amb l'article 37.2, la mesa procedirà a practicar l'escrutini corresponent.

2. Acabada la votació i obertes les urnes, es comptarà el nombre de sobres. Si no hi hagués coincidència amb el nombre de votants, el President de la mesa ho farà constar en la documentació oficial.

Article 44

1. Els vots vàlids seran els resultants dels vots emesos, deduint-ne els vots blancs i nuls.

2. Seran considerats vots nuls i sense cap efecte els sobres electorals que continguin paperetes esmenades, incompletes o amb més o menys noms que els dels càrrecs a proveir i, en general, tots els que contravinguin el sentit de la votació.

3. Si un sobre contingués més d'una papereta idèntica, seria considerada com un sol vot vàlid. Si les paperetes no fossin idèntiques, el vot seria nul.

4. No podran declarar-se nuls els vots per altres motius que no siguin els prescrits per la llei electoral. Els vots blancs hauran de fer-se constar en les actes de forma diferenciada a la dels vots nuls.

5. Els vots vàlids i els vots nuls que siguin impugnats per algun membre de la mesa o algun interventor s'adjuntaran a la documentació, fent-ne constar el seu nombre.

Article 45

Serà obligatori conservar les paperetes electorals no impugnades a la Casa Comuna fins que hagin transcorregut quinze dies des que l'elecció hagi quedat ferma.

Article 46

1. Els resultats de l'escrutini es faran constar en una acta que signaran tots els membres de la mesa electoral i immediatament es remetrà una còpia certificada de l'acta al Govern.

2. En la certificació es farà constar el nombre d'electors amb dret a votar, el nombre de votants, el nombre de vots nuls, blancs i els obtinguts per cada candidatura o per cada resposta en cas de referèndum.

3. Si hi haguessin vots impugnats o no coincidís el nombre de vots emesos amb el de votants, es faria constar en documentació adjunta, així com qualsevol altra incidència digna de menció a judici de la majoria dels membres de la mesa.

Article 47

En les eleccions al Consell General o en els referèndums el Govern, a la vista de les actes dels col·legis electorals, farà el recompte general i establirà l'acta nacional, i el Cap de Govern en proclamarà els resultats.

Article 48

Contra la proclamació dels resultats electorals, cap un recurs davant els Tribunals, que es substanciarà pel procediment urgent i preferent a què es refereix la Constitució si es fonamentés en la lesió d'un dret fonamental.

Capítol sisè. Infraccions penals

Article 49

1. Són delictes electorals els tipificats en el Codi Penal i els que s'expressen en aquesta llei. Els delictes electorals poden comportar la pèrdua del dret a votar, com a pena accessòria i pel mateix període de la principal.

2. Els delictes electorals comesos per càrrecs públics o per funcionaris poden comportar també la inhabilitació per a l'exercici de la funció pública en les mateixes condicions del paràgraf precedent.

Article 50

Els qui de manera fraudulenta s'inscriuïn o es facin inscriure en les llistes electorals i els administradors públics que, també de manera fraudulenta, les alterin seran castigats amb penes de presó de fins a tres anys.

Article 51

Els qui per regals o promesa en diner o en espècies o per l'anunci de favors o amenaces

per a l'obtenció o pèrdua de treballs públics o privats busquin influir en el vot d'algun elector, seran castigats amb penes de presó de fins a tres anys.

Article 52

Els qui atemptin contra el secret del vot seran castigats amb pena de presó de fins a un any.

Article 53

La infracció culposa de les normes de la present llei que no estigui configurada com a delicte pot ésser castigada amb multa de fins a 500.000 PTA.

Capítol setè. El recurs contenciós

Article 54

Excepte en allò previst en els articles 12.2, 26.3 i 53 de la present llei, seran d'aplicació els recursos i procediments ordinaris previstos en el Codi de l'Administració i en la Llei Qualificada de la Justícia per a tota reclamació contra actes i disposicions dels poders públics relacionats amb les eleccions.

Article 55

En el cas que alguna o algunes de les dates previstes en aquesta llei, excepte les jornades electorals, per a la presentació de candidatures, recursos i en general qualsevol altra que afecti al desenvolupament del procés electoral, coincidís amb un diumenge o amb un altre dia festiu, s'entendrà el termini tàcitament prorrogat fins el primer dia hàbil següent.

Títol II. De les eleccions generals

Capítol primer. Convocatòria d'eleccions

Article 56

1. El mandat dels Consellers acaba quatre anys després de la seva elecció o el dia de la dissolució del Consell General, prevista per la Constitució.
2. El decret de dissolució fixarà la data de les eleccions, a realitzar entre els trenta i els quaranta dies següents.
3. El decret de dissolució fixa la durada de la campanya electoral, en els termes de l'article 28 de la present llei.

Article 57

El Consell General es compon de vint-i-vuit Consellers Generals, la meitat dels quals són elegits a raó d'un nombre igual per cadascuna de les set Parròquies i l'altra meitat s'elegeix en circumscripció nacional.

Article 58

En les candidatures de les circumscripcions parroquials hauran de figurar necessàriament dos candidats, acompanyats de dos suplents.

Article 59

Les candidatures de la circumscripció nacional estaran compostes per una llista ordenada de 14 candidats i 3 suplents que determina els Consellers Generals elegits en funció dels resultats electorals i l'ordre correlatiu de substitució en cas de vacant.

Article 60

Una mateixa persona, sigui candidat o suplent, no pot figurar simultàniament en una llista de la circumscripció parroquial i en una de la circumscripció nacional.

Article 61

1. Les eleccions de Consellers Generals en les circumscripcions parroquials i en la circumscripció nacional, hauran de realitzar-se en el mateix dia i en la mateixa seu electoral.
2. A aquest efecte, s'habilitaran dues urnes en cada mesa electoral. La primera urna, de color blanc, estarà reservada a l'elecció de les candidatures parroquials i els sobres i paperetes seran de color blanc. La segona urna, de color blau, es destinarà a l'elecció de les candidatures nacionals i els sobres i paperetes seran de color blau.

Article 62

1. El mateix dia de la votació, les meses electorals faran una certificació dels resultats de les candidatures en llur respectiu col·legi electoral. Aquestes certificacions seran trameses immediatament al Govern, que efectuarà el recompte final de la circumscripció nacional i determinarà tots els candidats elegits.
2. El Govern aixecarà una acta nacional i el Cap de Govern proclamarà el nom de tots els candidats elegits, sigui quin sigui l'origen de la seva elecció.

Article 63

1. A més de les causes d'incompatibilitat previstes en els articles 16 i 17, el càrrec de Conseller General és incompatible:

- a) amb el de Cap de Govern o Ministre.
- b) amb el de membre del Comú.
- c) amb el de Secretari del Comú.
- d) amb qualsevol activitat que suposi estar en nòmina del Consell General, del Govern o d'Entitats públiques o parapúbliques, no havent-ne obtingut l'excedència.
- e) amb l'exercici de qualsevol delegació per part del Govern que superi el període de sis mesos.

Capítol segon. Sistema electoral

Article 64

Els electors hauran de votar les candidatures de les circumscripcions parroquials completes sense alterar-les, altrament la seva papereta o vot serà nul·la.

Article 65

Les candidatures de la circumscripció nacional seran votades en la seva totalitat, essent vots nuls aquells que, d'alguna forma, indiquin alteracions o preferències en l'ordre de les llistes.

Article 66

1. Seran proclamats Consellers Generals, elegits en les circumscripcions parroquials, els candidats de la candidatura més votada.
2. Si en la votació es produís un empat entre dos o més candidatures, el diumenge següent se celebrarà una nova votació entre aquestes candidatures.
3. Si en la nova votació es produís un altre empat, tan bon punt hagi acabat l'escrutini s'efectuarà un sorteig que consistirà en posar una papereta amb el nom de cada candidatura dintre l'urna, i quedarà elegida la candidatura el nom de la qual surti primer de l'urna. L'extracció de la papereta l'efectuarà el president de la mesa electoral amb total imparcialitat.

Article 67

1. Per a la determinació dels Consellers Generals en la circumscripció nacional, s'utilitzarà el sistema proporcional denominat de "resta més elevada".
2. A aquest efecte, a cada candidatura li correspondran tants escons com resulti de dividir el seu nombre de vots pel quocient

electoral. Si efectuada aquesta operació no s'haguessin cobert els catorze càrrecs de Conseller, els escons restants s'adjudicarien a aquella o aquelles candidatures que ja tinguessin representació i que tinguessin la resta o restes més elevades, en funció del nombre de vacants existents. Si es produís empat en l'adjudicació de restes, es resoluria en favor de la candidatura amb més nombre de vots absoluts. Si també en nombre de vots absoluts es produís un empat, es resoluria per sorteig.

3. El quocient electoral es determina dividint el nombre total de vots vàlids per catorze.

4. La resta és aquella que resulta matemàticament de dividir el nombre total de vots de cadascuna de les candidatures pel quocient electoral. Són els vots sobrers de cada candidatura que no han arribat a la xifra expressada pel quocient electoral.

Exemple:

candidatura A = 3000 vots : 596 = 5 escons + 20 resta = 5 escons.

candidatura B = 2550 vots : 596 = 4 escons + 166 resta = 4 escons.

candidatura C = 1975 vots : 596 = 3 escons + 187 resta = 3 escons.

candidatura D = 825 vots : 596 = 1 escons + 229 resta = 2 escons.

8350 : 14 = 596 (quocient electoral)

Títol III. De les eleccions comunals

Article 68

1. El mandat dels membres del Comú té una durada de quatre anys.
2. El Cap de Govern fixarà, per mitjà de Decret, la data de les eleccions, a celebrar durant la primera quinzena del mes de desembre de l'any electoral.
3. El mateix Decret fixarà la durada de la campanya electoral, en els termes de l'article 28 de la present Llei.

Article 69

1. Els Consells del Comú estaran compostos per entre deu i setze Consellers, sempre en nombre parell.
2. Els Consells del Comú, elegits conforme a aquesta llei, podran modificar el nombre de Consellers dins els marges expressats en el paràgraf primer, sempre que aquesta modificació sigui aprovada per 2/3 parts dels seus membres. Perquè aquest acord tingui

efecte per a les eleccions següents, s'haurà d'adoptar amb un any d'antelació a la celebració d'aquestes.

Article 70

Les candidatures, que seran presentades per un 0,5% del cens parroquial i, en qualsevol cas, per no menys de deu presentadors, estaran compostes per una llista ordenada de tants candidats com Consellers s'elegeixin en la Parròquia i dos suplents. Els electors votaran les llistes en la seva totalitat, sense poder-ne alterar l'ordre ni indicar les seves preferències per un o altre candidat.

Article 71

1. Efectuada l'elecció, correspondrà directament a la candidatura més votada en cada Parròquia la meitat dels Consellers, sigui quina sigui la diferència amb vots amb la resta de candidatures. L'altra meitat de Consellers es distribuirà proporcionalment entre totes les candidatures, inclosa la més votada, per aplicació del sistema descrit en l'art. 67, adequant-lo al nombre de Consellers a repartir proporcionalment.

2. En cas d'empat entre dues o més candidatures, correspondria a cadascuna d'elles una part igual de la meitat directa assignada a la llista més votada i, si no fos possible una distribució exacta, l'escó o escons sobrants serien acumulats al nombre de Consellers a repartir proporcionalment.

Article 72

El mateix dia de la votació, les meses electorals lliuraran una certificació dels resultats de les circumscripcions respectives al Govern. Aquest, verificarà les certificacions, aixecarà l'acta de resultats i el Cap de Govern proclamarà el nom de tots els candidats que han resultat elegits.

Article 73

1. Els Cònsols Major i Menor seran elegits d'entre i pels Consellers del Comú. No podran exercir més de dos mandats consecutius complets.

2. Els Cònsols Major o Menor cessaran en el seu càrrec si els és presentada una moció de censura, amb un Conseller del Comú com a candidat alternatiu i aquesta obtingués el vot favorable de la majoria absoluta dels membres de dret del Consell del Comú.

3. Si la moció de censura no reeixís, el Conseller del Comú presentat com a candidat alternatiu no podria ésser presentat de nou en tot el que restés de mandat.

4. El Cònsol Major o el Cònsol Menor podran presentar de forma irrevocable la dimissió del seu càrrec, passant a ésser membres del Consell del Comú. La seva substitució s'efectuarà per mitjà del mateix sistema amb què van ser elegits, i haurà de tenir lloc durant els quinze dies següents a la presentació de la seva dimissió.

5. Qualsevol Conseller del Comú podrà presentar davant el Cònsol Major o el Cònsol Menor la seva renúncia irrevocable al càrrec, la qual tindrà efecte a partir dels quinze dies d'haver-la presentada. El substituirà en el càrrec el candidat següent al darrer escollit de la seva llista electoral.

Article 74

A més de les causes d'incompatibilitat previstes en els articles 16, 17 i 63, el càrrec de membre del Comú és incompatible amb el càrrec de Cap de Govern o Ministre.

Article 75

Endemés de les incompatibilitats previstes en l'article anterior, els càrrecs de Cònsol Major i Menor són incompatibles amb qualsevol activitat que suposi estar en nòmina del Consell General, del Govern, d'Ents públics o parapúblics o d'Organismes o Administracions dependents d'algun Estat estranger, no havent-ne obtingut l'excedència.

Títol IV. Dels referèndums

Capítol primer. El referèndum de reforma constitucional

Article 76

1. Aprovat un projecte de modificació de la Constitució pel Consell General, segons el que es preveu en ella, el Síndic General el lliurarà als Coprínceps perquè, de manera simultània i conjunta, convoquin referèndum.

2. La data de realització del referèndum serà fixada pel Consell General i, en cap cas, serà abans que hagin transcorregut trenta dies des de la comunicació als Coprínceps.

Article 77

El Govern prepararà i lliurarà als Comuns i als Batlles les paperetes de vot i els sobres oficials. En les paperetes hi figurarà impresa la pregunta, tal com hagi estat plantejada pel Consell General i també les dues alternatives de resposta, en unes paperetes "SI" i en altres "NO". Hi haurà també paperetes blanques.

Article 78

Fet el recompte pel Govern, segons el que es preveu en l'art. 47 de la present Llei, establirà l'acta nacional del resultat del referèndum. La modificació de la Constitució quedarà aprovada si el nombre de vots afirmatius emesos pel poble andorrà supera el nombre de vots negatius. El Cap de Govern proclamarà el resultat del referèndum immediatament.

Article 79

Una vegada aprovat el projecte de reforma de la Constitució pel poble andorrà en referèndum, el Síndic General el lliurarà als Coprínceps per a la seva ratificació. Acompanyarà el text de la reforma una còpia certificada de l'acta nacional acreditativa del resultat.

Capítol segon. El referèndum consultiu

Article 80

Aprovada la realització d'un referèndum sobre una qüestió d'ordre polític, segons el que es preveu en la Constitució, el Cap de Govern es dirigirà als Coprínceps perquè el convoquin.

Article 81

La data i la pregunta del referèndum seran fixades pel Govern amb l'acord del Consell General.

Article 82

La proclamació dels resultats es farà de manera que quedi simultàniament clara i manifesta la voluntat expressada pels votants de totes i cadascuna de les Parròquies i la del conjunt del poble andorrà.

Disposició transitòria primera

Mentre que no entrin en vigor la Llei Qualificada de la Justícia i la Llei Qualificada del Tribunal Constitucional previstes per la Constitució, el Tribunal Administratiu i Fiscal resoldrà sobre els recursos plantejats.

Disposició transitòria segona

El Govern prendrà les mesures oportunes, i el Consell General habilitarà els crèdits necessaris, per informar a l'electorat sobre el nou procediment d'elecció del Consell General a fi i efecte de reduir el més possible el nombre de vots nuls per desconeixement de la mecànica del vot.

Disposició transitòria tercera

Per a les primeres eleccions comunals, a cada Comú s'elegirà el mateix nombre de Consellers que abans de l'entrada en vigor de la present llei, sempre que no s'hagi modificat aquest conforme al que es preveu en l'art. 69.2.

Disposició transitòria quarta

Fins i tant no es puguin aplicar les previsions de substitució en els Comuns contemplades per aquesta llei, si es produeixen vacants en algun d'ells es procedirà a una elecció parcial per proveir novament el càrrec o càrrecs.

Disposició transitòria cinquena

Per a les eleccions al Consell General a celebrar durant la primera quinzena del mes de desembre de 1993, les candidatures s'hauran de presentar entre els dies 2 i 8 de novembre de 1993.

Disposició transitòria sisena

Per a les eleccions al Consell General a celebrar durant la primera quinzena del mes de desembre de 1993, no serà d'aplicació l'article 14 en allò que fa referència a les revisions semestrals de la llista electoral. En conseqüència, la resolució de qualsevol expedient sobre adquisició de la nacionalitat donarà dret als interessats a fer-se inscriure en la llista electoral per tot el dia 3 de desembre de 1993, data de tancament final de la mateixa.

Disposició final

Aquesta Llei entrarà en vigor el dia de la seva publicació en el Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.